

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 9.

V Ptuj v nedeljo dne 28. februarja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Nemški vojni plen pri Mazurskih jezerih: vjetih 7 generalov, črez 100.000 mož, 300 topov in neprešteta množina strojnih pušk in družega vojnega materijala. — Avstrijci vzeli Kolomejo. — Obstreljevanje Przemysla. — Bukovina Rusov očiščena. — Nemci potopili 2000 Angležev.

Z avstrijskega bojišča. Zadnji brzjavci.

Dunaj, 23. februarja. (Uradno.)

Na Rusko-Poljskem se ni kaj posebnega dogodilo. Megleno vreme v zahodni Galiciji je oviralo artiljerijsko kakor tudi drugo bojevanje.

V Karpatih razpršili so se ruski napadi kakor po navadi z velikimi izgubami sovražnikovim. Vjeli smo 7 častnikov in 550 mož.

Boji južno od Dnjestra se še nadaljujejo. Na bojišču se je vrlim hrvaškim krdelom posrečilo s sijajnim vspehom sovražnika iz večih krajev vredi, močno utrjene in zasedene postojanke na hribih vzeti ter prostor za nadaljujo prodiranje pridobiti.

K. B. Budimpešta, 23. februarja. Vojni poročevalc „Pesti Hirlap-a“ brzjavci:

Boji okoli Stanislava vrše se nadalje z največjo srditostjo. Rezervo za rezervo pošiljajo Rusi v vojno vrsto ter branijo z največjo trdovratnostjo svoje pozicije. Višine okoli Stanislava imajo Rusi močno zasedene, ker hočejo prodiranje našega krila na vsak način zabraniti. Vztrajni napadi naših krdel pa so jih že zdatno oslabil in potek boja postaja za nas ugodnejši.

Ogromne moči postavili so Rusi pred Wysockw, kjer se boj vedno bolj razširja v daljšo fronto. Rusi nas neprenehoma napadajo ter upajo, z rezervami ojačeni, ponoči nas pregnati; pa vsakokrat so bili krvavo odbiti.

V ostalem delu karpatske fronte traja boj na celi črti naprej. V teh gorskih krajih je napredovanje jako težavno. V ofenzivi se Rusi jako dobro bijejo, posebno v gorovju. Naša krdel morajo se takorekoč za vsako pečino boriti, kljub temu smo vsepovsod napredovali.

Pri Dukli je položaj neizpremenjen. Moči so se nekako zednačile. Situacija zna se še le izpremeniti, ko se bo dal v vzhodnem delu Karpat odločilen uspeh doseči.

Curiah, 23. februarja. Vojni poročevalc „Sera“ brzjavci:

V zopetni ofenzivi avstrijsko-ogrskih krdel so boji v Karpatih za Ruse najpogubnejši. Celi ruski polki so uničeni. Samo mrtvih so izgubili Rusi v zadnjem tednu 60.000 mož.

Dunaj, 24. februarja. Uradno se poroča: V večerajšnih bojih ob gornjem Sanu vzeli smo z naskokom neko višino in vjeli 5 oficirjev in 198 mož.

Izkoriščaje sneženo burjo je sovražnik se verno preleza Volowec s trdovratnimi napadi nameraval naše pozicije predreti. Sovražnik je bil odbit ter imel težke izgube. Vjeli smo 300 Rusov.

Boji južno Dnjestra postajajo čimdalje razsežnejši in ljutejši.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 22. februarja. Uradno se poroča: V fronti na Rusko-Poljskem in v Zahodni Galiciji artiljerijski boji in praski. Posamezni sunki sovražnika bili so brez napora odbiti.

V Karpatih mnogoštevilni ruski napadi, ki so v zapadnem odseku trpeli v trdo noč. Vsi poizkusi uspešnega prodiranja so se izjalovili z mnogimi izgubami za sovražnika.

Južno Dnjestra imajo boji večji obseg. Večje krdelo sovražnikov je bilo večeraj po dolgotrajnem boju odbito ter smo vjeli 2000 nasprotnikov in zaplenili 4 topove kakor tudi mnogo vojnega materijala.

Število 29.000 vjetnikov, o katerem govori ruski oficijelni komuniké je neresnično, kajti ono znaša — skupno z vsemi, od konca januarja do pred kratkem — 64 oficirjev in 40.806 mož vjetnikov; k temu še pride 34 strojnih pušk in 9 topov.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Boji na Francoskem.

Nemško uradno poročilo. Berlin, 22. februarja. Veliki glavni stan: Vzhodno od Yperna smo večeraj zopet vzeli en sovražni strelski jarek. Sovražni protinapadi na osvojene postojanke so ostali brezuspešni.

V Champagni je bilo tudi večeraj razmeroma mirno. Število Francozov, katere smo tam v

zadnjih bojih vjeli, se je zvišalo na 15 častnikov in nad 1000 mož. Krvave izgube sovražnika so izredno velike.

Našo postojanko severno od Verduna je sovražnik večeraj in danes brez uspeha napadal.

V Vogezih smo z bojem vzeli kraja Hohrod in Stossweiler. Sicer ni nič posebnega.

Najvišje armadno vodstvo.

Trdnjavo Calais* * * Nemci v noči od 21. na 22. t. m. zdatno obstreljevali iz zraka.

Pri Ailly-Apremont bili so Francozi po malih vespelnih praskah nazaj odbiti.

Podmorski boji. — Angleška transportna ladja za vojake s 2.000 možmi potopljena.

„Hamburger Nachrichten“ javijo iz Stockholm-a:

Angleška vojaška transportna ladja je bila z vsem vkrancim moštvom, 2.000 mož v angleškem delu kanala La Manche potopljena.

Iz Liverpoola se brzjavci:

Parnik „Cambank“, ki je vozil iz Cardiffa v Liverpool bil je blizu otoka Anglesey v irskem morju od nekega nemškega podmorskega čolna torpediran, brez da bi ga bil ta svaril. Troje mož je bilo vsled eksplozije ubitih, dva pa sta skočila v morje in utonila.

Strašen je začetek napovedanega boja nemških podmorskih čolnov v angleških morjih. Velika angleška transportna ladja s 2.000 možmi leži sedaj potopljena na morskem dnu. 2.000 človeških bitij se je v kratkih minutah uničilo in razkosani deli ladje plavajo sedaj po morju ter pričajo o grozni katastrofi, ki ono Titanik-a še daleč prekosi. Mrtva trupla onih, ki so še bili pred par dnevi zdravi in čvrsti, počivajo zdaj v morskem globini.

Milan, 23. februarja. „Corriere della sera“ javlja:

V nedeljo zvečer bil je angleški parnik „Dunshire“ v bližini Belfasta od nekega nemškega podmorskega čolna potopljen. Moštvo je bilo sprejeto v colu in tako rešeno.

Najnovejši telegramm.

Berlin, 24. februarja.

Včeraj popoldne je potopil nemški podmorski čoln pri Beachy Head angleški parnik za prevažanje moštva. „štev. 192.“

Bitka pri Kolomeji.

Ogrski list „Pesti Hirnap“ je zadnjič poročal:

Na karpatski bojni črti trajajo hudi boji nadalje. Velik pomen poraza Rusov pri Kolomeji se razvidi že iz tega, da napenjajo Rusi sedaj vse svoje sile, da bi si to važno železniško križišče zopet nazaj, priborili kajti ta železnica je za Ruse brezpogojno potrebna, ker prevažajo po njej vojaštvo za izhodno karpatsko bojno črto. Rusi so pa sedaj prisiljeni, da morajo prevažati vse svoje čete v smeri proti Stanislavu. Ruske čete, ojačene s tremi rezervami, so napravile na naše čete, ki so prodirale iz Kolomeje proti severu, skrsno srdit napad. Borba je ljuta, Rusi spravljajo v enomer nove rezerve na bujno črto. Boji so se sedaj razvili na celi dolgi črti v eno samo veliko bitko, katere izid bo uplival na celo karpatsko bojno črto. Priznati se mora, da si Rusi z velikansko žilavostjo prizadevajo spraviti vojno srečo na svojo stran. Na ostali karpatski bojni črti pa pritiskajo avstrijske čete rusko vojno črto neprestano nazaj. Pri prelazu Dukla postaja dosedanji pritisk ruskih velikanskih čet vedno slabšeji, tako, da bomo mi v kratkem času gospodarji na tej črti.

Kako sodijo Rusi o Przemyslu?

O usodi naše trdnjave si Rusi močno glave belijo. Uradna ruska poročila pripovedujejo o neprestanih izpadih naše posadke. Ruski list „Ruskoje Slovo“ piše: „Pri nas se željno pričakuje padež Przemysla. Eni pravijo, da že vlada v Przemyslu pomanjkanje, toda naši artiljeristi so še te dni obstreljevali nek avstrijski tren, obstoječ iz sedem vozov, v katere so bili vpreženi konji in ki se je hotel blizati trdnjavski utrdbi. Kjer se pa tako malo štediti s konji, se ne more govoriti o pomanjkanju. Povsem abotno bi pa bilo, če bi se govorilo o kakem pomanjkanju vojnega gradiva v trdnjavi. V trdnjavi prve vrste, kakor je brez dvoma Przemysl, se kaj takega ne more pripetiti. In trdnjavski poveljnik je brezpogojno nadarjen general. Njegova železna volja in strokovna izobrazba sta mu že zdavna pridobili glas odličnega vojaka. Trdnjava se še more braniti na nedoločen čas in vsako govoričenje, češ, da bo trdnjava kmalu padla, je pustolovska domišljija.“

Obstreljevanje Dardanel.

Iz Carigrada se poroča, da je pred nekaj dnevi sovražno brodovje, obstoječe iz četirih francoskih in ravno toliko angleških bojnih ladij, začelo predpoldne iz daljave boj šestnajsterih topov največjega kalibra. Tarska artilje-

General in usmiljeni brat.

Resnična dogodba.
(I. nadaljevanje).

Prijatelji kakor nasprotniki morali so mu glede njegove poštenosti, požrtvovalne ljubezni do domovine in njegove izvanredne pravicoljubnosti priznati spridevalo: po vseh delah Evrope bi takega moža iskati bilo — zaman!

Celo v listinah tistega vladarja, ki je s svojimi ukazi marsikatero oviro na poti slave našel, s svojimi protiukazi marsikateri tisoč svojih najboljših bojnikov in celo velike bitke zgubil — celo v dnevniku slovitega kralja Friderika Velikega ostane knez Venceslav Liechtenstein najslavnejše in nesmrtno zabilježen.

K mnogokterim naredbam, s kojimi je nameraval znatno med svojimi podložnimi razširiti in njihove tekmovalne izpodbuditi, spadal je tudi ta, da jim je dal lastne učitelje, ki so jih podučevali v matematiki, geometriji in drugih, vsakemu topničarju potrebnih znanostih. Slušalci so bili po razredih in urah raz-

rija kljub silnemu obstreljanju s kartečami ni odgovorila, temuč čakala, da se sovražnik približa. In res prišel je zmiraj bližje brez da bi nam napravil znatne škode na naših fortih. Šele sedaj so začeli pokati naši kanoni. Izmed 18 strelcov zgrešili so svoj cilj le 4, vsi drugi so zadeli. Sovražnikova admiralska ladja bila je hudo poškodovana ter od torpedovk spremljana iz bojišča odpeljana. Tudi še dve drugi oklopnici sta bili tako prestreljeni, da z nadaljno bojevanje niste bili več rabni in ste morali odpluti. Po izstreljenih 600 granatih moralo je vsi sovražno brodovje bojišče zapustiti, ko je imelo tri ladje „težko ranjene.“ Turški artiljeristi so streljali izborno ter so kazali veliko spretnost in odločnost, ki je vse hvale vredna.

Telegram končno pripomni, da v očiščenem tacega poguma turških levov si sovražniki ne bojo z lahka več podstopili Dardanel napasti.

Armada Rumunije v vojnem stanu.

Listi iz Bukarešte poročajo, da šteje rumunska armada po mobilizaciji 650 000 mož. Armada je razdeljena na pet armadnih zborov s sedeži v Krajovu, Bukarešti, Galacu, Jaffi in v Konstanci ter šteje 80 pešpolkov, 10 lovskih bataljonov, 10 polkov črnih huzarjev, 10 polkov rdečih huzarjev, 25 polkov lahke artiljerije, 5 polkov pešartiljerije in 5 pionirskih bataljonov. K tem se mora še prišteti 1 polk kraljeve osebne garde, 1 divizija težke artiljerije in 1 polk trdnjavske artiljerije s 32 stotnijami, ki so nastanjene v Bukarešti. Utrdba Bukarešte obsegajo 72 štirjaskih kilometrov s 13 forti.

Vrhutega razpolaga rumunska armada še z 2 bataljonoma železničarjev, z 1 bataljonom zgraditeljev mostov (Bückenbauer) in z 1 bataljonom posebnih orožij: letalci, brezžični brzovjav in avtomobilisti.

Kakor je iz tega razvidno, poseduje Rumunija prav znatno vojno moč, katero mora vpoštovati prijatelj kakor nasprotnik. Upati smemo, da smo Avstrijci k prvim šteti.

Odnosaji med Avstrijo in Italijo.

Glede na snidenje italijanskega državnega zbora se zopet trosijo vesti o napetem razmerju med Avstrijo in Italijo normalni in prijateljski odnosaji. Če smo že pred enim mesecem bili v položaju povdjarjati, da so vznemirljive vesti neutemeljene, lahko danes povemo, da so se razmere tekom zadnjega mesca še bistveno popboljšale. Italija, kot zaveznik Avstrije in Nemčije, bo imela od naše zmage trajen dobiček. Tako se sodi položaj na najmerodajnejših dunajskih mestih, kjer ni najti niti najmanjše nervoznosti ali celo kakor nejevolje napram Italiji.

Učinek 30.5 centimeter možnarjev.

Nek artiljerist iz Georgswald-a podaje v pismu svojim sorodnikom natančen popis učinkov 30.5 cm možnarjev. Med drugim piše:

deljeni; v enem oddelku jih je bilo štirideset do petdeset. Javne skušnje o njihovem napredovanju bile so odločilne za nadaljno življenje vsacega posameznika.

V višjo službo pomaknjeni bili so le tisti, ki so skušnje izvrstno napravili. Pri plači učiteljev ni štedil novcev. Jemal je za učitelje domačine kakor inozemce, tujce brez razločka; gledal je le na osebo zaslugi in individualno vrlino. Pri njem ni obveljalo nobeno priporočilo in nobeno laskanje. Da se je kljub svoji previdnosti in najboljši volji tu in tam prevaral, se ne da tajiti. In ravno takrat, ko je naš Schröder na Danaju bival je Liechtenstein kot učitelja matematike nastavlil moža nekega Francoza, ki je morebiti imel v svji stroki prav hvalevredno znanje, pa kljub temu za to službo dve važni napaki: prvič znal je jako malo nemško, še manj pa mu je bila lastna izurjenost, da bi se znal svojim učencem priljubljene na rediti. Kako si so učenci pri teh okoliščinah stali, povzeti se bodo dalo iz sledečega.

Vino je bilo takrat na Danaju nekaka življenska potrebščina; pa tudi ni bilo drago,

Bil je lep zimski dan. Zjutraj zarana začeli smo streljati. Ena sama bomba naših možnarjev tehta 380 kg. (to je več kakor 6/4 starih centov) in vsebuje 300 kg razstreliva (Sprengstoff). Tako bomba zadene na daljavo 27 kilometrov (približno 3 1/4 stare milje), mi pa smo streljali samo na 13 km, toraj prav natančno. Učinek bil je grozen. Pri strel bil je namerjen na neko vas, v kateri je bilo mnogo Rusov. Tri hiše so se podrele takoj in kosi razmesarjenih človeških trupel kakor tudi konjskih so zleteli v zrak. Drugi strel veljal je nekemu trénu, pri kojem je ravno na vozovih obilo Rusov svoje opravke imelo. Več vozov s vprego vred in mnogo mož je zletelo čez sto metrov visoko v zrak in v širokem krogu naokoli od strašnega zračnega tlaka bilo je vse življenje pokončano. Enako uničevalen je bil tretji strel. Na pozorišču razdejavanja zbralo se je namreč mnogo radovednežev. Tretji strel je vse usmrtil. Nato so vsi Rusi, ki so bolj oddaljeni bili in to videli, urno zbežali, tudi tisti, ki so bili v strelnih rovih ob robu nekega gozda. Sedaj pribuči četrta bomba. Ko se je dim vzdignil, nismo videli drugega kakor daleč na okrog počrnelo sneženo odejo in na sredi velik lijak. V okolišu je bilo vse mrtvo.

Vrhutega zasipali smo z našimi težkimi granatami cele strelske jarke. Sovražnik poslal nam je 40 šrapnelov, pa niti enega moža nismo izgubili. Nek vjet ruski oficir se je izrazil: „Rusi razcefrani kakor čunje zleteli so na strehe daleč proč stoječih hiš.“

Inozemci o vrednosti naše armade.

V nekem članku v nadpisom „Svež list v lovorjevem vencu Avstro-Ogerske“ opisuje berlinski časopis „Lokalanzeiger“ težavno nalogo, katere je bila že od začetka vojske naši armadi dana in kako je to nalogo vodstvo avstrijsko-ogrsko armade najpopolneje izpolnilo, celo tedaj, ako se je reklo manjše uspehe in dobičke v blagor večje skupnosti žrtvovati. Brez ozira na boje v osrednjih Karpatih, kjer se naša krdela ramo ob ramo z nemškimi hrabro borijo, pogledjmo tje v Bukovino! Tam se vojskujejo avstrijsko-ogrsko krdela sama z brezštevilnim sovražnikom. Kako energično, junaško in hitro so ga izpodila iz Bukovine! In še v takih neugodnih gorskih soteskah, v katerih so se Rusi najmočnejše utrdili. Slava, da je bil vržen sovražnik iz teh pozicij, gre edino avstrijsko-ogrski armadi, ki je vsled strategično-izvrstnega vodstva z neprecenljivo hrabrostjo Ruse v fronti in od strani kakor burja zgrabila. Z neverjetno urnostjo ga je iz Bukovine spodila. Z opravičeno radostjo na Avstrijsko-Ogerskem družu se navdušen „Hurra!“ nemških rešiteljev Vzhodno Pruske.

S takimi slavospevi praznujejo in poveljujejo Nemci — inozemci — naše zmage in našo vrlo armado. In kaj mi doma? Mevžast se držimo, ako tudi zvemo novice, ki bi nas imele vzradostiti. Vsek in bodi še tako majhen uspeh

temuč proti današnjim cenam, rekel bi skoraj zastoj. V večih kletah točili so masele po 2 ali 3 krajcarje. Bilo je domače vino, precej dobro blago.

V eno teh kleti je nekega popoldne prišel tudi naš Schröder; morebiti si je želel tam ugasiti svojo žejo, ali pa je hotel pri glažeku vinca vsaj za nekaj časa pozabiti na svoje skrbi zaradi pomanjkanja, ki so bile vedno večje, vedno težješe.

Ko je imel tako en vrček pred seboj, na mizi prišli so trije ognjčarji (Feuerwerker-Artillerieschüler) naravnost iz šole svojega-francoskega učitelja, se vsedli k sosodni mizi in pričeli govor nekako te le vsebine:

S to pregrmsko matematiko je pač sam peklenšček v zvezi, da se tako težko ali celo nič ne da razumeti in obdržati! Toliko in toliko mescev že hodijo poslušat te modrosti in vendar jim še ni jasno! Posebno sedanji oddelek, s katerim jih profesor že deset dni muči! So vendar pazili kolikor mogoče, kljub temu ne vedo skoraj ničesar! Kako bode jim le šlo takrat, ko pridejo v šestih tednih skušnje na vrsto?

naših vojakov pomeni korak naprej; korak za korakom pa se tudi polagoma daleč pride, ko- nečno gotovo — do cilja. Prenagla hoja človeka utrdi, da opeša, ali pa morda blodi in zaide! (Bosna, Srbija!) ter omagan obleži! In po tem načelu se tudi ravna najvišje vodstvo naše slavne armade, ki ima pred seboj najdaljšo pot v Ev- ropi, ali če prav rečemo najmočnejšega sovražnika — Rusa. Ko gre lovec na medve- da, se tudi ne bo kar tako — meni nič tebi nič — v njegov brlog podal, ampak ga bode pričakal, kamor pride bruško krasit. Če se ne posreči ga prvokrat polčiti, poračunila bosta drugokrat in če krogla ni zadostno zadela, pride še gotovo tretjokrat in — zadnjokrat. Sicer je to stalo precej potrpljenja in truda, toda kaže je že še nekaj vredna, ljubše je lovcu pa še — veselje in ponos, da je kosmatina podrl! Capito?

Našim fantom nabornikom!

Pojoč in vriskajoč hodijo sedaj spet mladi fantje k naboru in se istotako večinoma vračajo — kakor je videti — veseli domu. Pretežna večina ima na klobukih „cegelje“, znak, da so bili od naborne komisije kot za vojaško službo sposobne spoznani.

Le kratko časa je tem še pri svojih ostati; slovo od njih bode kratko in srčno, potem pa hajdi na pot v kasarno, kamor so poklicani. Tukaj se bodejo v kratkem izurili v orožju, kako ga imajo proti sovražniku rabiti, bodisi puška, sablja ali bodalo...

Spominjam se še prav živahno izza svojih mladih dni neke pridige domačega župnika. Ta mož stare korenine je imel prav kratke pridige, a bile so vseskozi jedrnate in poslušalcev v srce segajoče besede, katerih se še sedaj po to- liko in toliko letih starejši farmani (župljani) radi spominjajo. No, v pridigi, kojo imam v mislih, je dotični gospod med drugim rekel: „Doma mora pošten človek dela- ti, v cerkvi moliti, v krčmi pa lu- š en (dobre volje) biti.“ In temu nauku bi si jaz upal še pristaviti „v vojski pa tepsti“. Nimam vas ravno za nepoboljšljive pretepače, a sliši se vendar od tu in tam, da so se fantje zaradi čisto malenkostnega vzroka — navadno je temu vzrok kako človeško bitje, ki se mu pravi ženska — hudo mesarili. Včasih v krčmo iti, ako je kaka kronica v žepu odveč, mislim, da ni greh! A se tamkaj pretepati, to je prvič neumno, drugič grdo in tretjič navadno tudi nevarno. Na dobičk u še nikoli ni bila kaka stranka, ne močnejša in tudi ne tista, ki je podlegla. Močnejše potaknejo po luknjah, sla- beje pa morajo čestokrat položiti v bolniško posteljo ali morebiti tudi — v grob. Vidite, to ni lepo, in okolica, v kateri se fantje pogostoma pretepaajo, pride na „slab glas“, ki se jako da- leče sliši — dalje kot gromenje burje v pasjih dneh! O krajih, kjer pa celo ubijajo, nočem govoriti, kajti prežalostno in tudi presramotno bi se začutili oni pošteni domačini zadeti, ki morajo z gnjusom v svoji sosesčini kaj takega trpeti in pretrpeti.

• Korajžen mora biti fant! Je prav. Korajža

In še javne povrh! Knez Vencl bo gotovo zraven in ta ne razume v tej točki nobene šale. Kdor tukaj svojo reč slabo opravi, v celem svojem življenju ne more povišanja pričakovati, pač pa tedaj prav občutljivo kazen!

Tako so tožili eden proti drugemu o svojih skrbeh in stiskah in sicer v razumnih besedah, po katerih se je dalo sklepati, da jim ne manj- ka zdrave pameti, temuč primernega navodila. Schröderju ni ušla niti ena beseda njihovega pogovora. V začetku ga je silil smeh; potem pa so se mu začeli smiliti zaradi njihove za- drege; zdeli so se mu dobri in odkritosrčni ljudje. Morebiti je tukaj mogoče, si misli Schröder, nekaj malega si prislužiti vrhutega pa še dobro delo storiti, torej se vzdigne in pristopi k njihovi mizi.

„Oprostite gospodje,“ nagovori jih. „da se nepoklican v Vaš govor vmešam! Toda Vi delate v resnici krivico matematiki, ako jo psujete. Ona je le takrat težko razumljiva, ako se ne- jasno prednaša. Kar se ravno te stvarine tiči, o kateri ste ravncar govorili, tako je ravno ta ena nailahkejših y celi matematiki. Gospodje,

v pravi obliki, pri pravi reči in na pravem me- stu je že marsikomu srečo prinesla. Največ ko- rajže med vsemi stanovji pa potrebuje, celo zahteva vojaški stan. Če se sovražnik s korajžo prime, je že napol premagan. Glejte fantje, tam na bojnem polju vas čska delo, ki zahteva od vsacega posameznika korajžo. Čim več je boste imeli, tem bolje za vas. Oni, ki so že „tamkaj“, so se bojevali na vseh bojiščih tako junško, da se jim ves svet čudi — celo sovražniki ob- čudujejo njih bojevitost. Zanašati se sme do- movina na vas, da jim bode te vi vredni tova- riši, ko boste stopili v njih vrste. Tolčite po nasprotnikih: koliko so da in kjer se da. Nabijajte jih po slovenski, po nemški in po šegah vseh avstrijsko ogrskih narodov! Več sort klobut ko bo dobil, tem bolje si jih bode zapomnil! In to bode do- bro za nas in najbrž tudi za njega, ker bo ve- del koga ima pred seboj. Toraj le s korajžo v boj, gre za domovine se ob- stoj!

Zdaj pa par besed v am fantje, ki niste „ostali“. Videl sem nekatere brez „cegeljca“, ki so hodili po naboru ali posamezni ali pa v družbi svojih domačih tovarišev nekako klaverni in pobiti. Rudečica sramu — če ni bila posledica „haložana“, kojega sedaj celo Hindenburg pije, — jim je silila v lice. Vprašam vas: za- kaj? Moj byg, saj morate vedeti, da ne more biti vsak možki „muzikant“! Kdo bi pa potem plesal? Morda ženske same s seboj? Kako se bi jim pri kakem „štajerišč“ janke zapletale! In celo pa še le „polštertonc“! Brrr...

Pa pustimo šalo na strani, časi so resni in vrhutega imamo sedaj tudi še postni čas. Glejte ljubi fantje, doma znate biti svoji domovini ravno tako koristni ko na bojišču. Delavcev primanjkuje že sedaj, in še v večji meri jih bode primanjkovalo, ko se bojo poljska dela pričela. Stariši so morebiti tudi že priletni, oslabei, ki ne zamorejo vse to opraviti, kar pestovito zahteva. Živeža je treba za domače, treba ga je za prodajo, da se dobi denar za davek in druge mnogovrstne potrebščine. Največ je pa na tem ležeče, da gledamo in mislimo nepre- stano na naše vrle a hudo izmučene vojake, ki se morajo daleč tamkaj v tajini za nas vojsko- vati proti večim sovražnikom. Ker nas in naše zveste zaveznike ne morejo premagati z orožjem, mislijo nas z gladom. Seveda se sestradan, gla- den vojak ne more krepko in uspešno boriti! Še navadno domače delo se ustavlja lačnemu človeku. Manjka mu moči, pa tudi „korajže“! Skupno se moramo truditi, da bomo v stanu naše junake z dovoljnimi živežem zalagati. Saj ne bode te dali zastoj! Državna uprava bodi vam vse pošteno po primernih ceni plačala. In čeravno dobijo denar stariši v roke, saj pride to vam v prid; preje ali pozneje. Še vi bi mo- rali starišem prigovarjati, da bi se delo na pol- jih urno pričelo kakor hitro to dopušča letni čas in vreme. Ne samo vsaka njiva, temuč vsaka njivica se naj pridno in skrbno obdela ter zasadi ali poseje! Oče v ne- besih bode dal svoj blagoslov, da bode te imeli že po kratkih mesecih bogato žetev. Vojska zna

jaz od Vas sicer nobenega ne poznam, pa če si hočete nekaj malega v skrb vzeti, bi si upal Vam v dveh ali treh urah vso to stvarino tako razjasniti, da bi jo popolnoma razumeli.“

„V dveh ali treh urah?“ vsklikne najsta- rejši med njimi — „to kar že nas deset dni muči? Gospod, ako to zamorete, Vašo uslugo bi mi ne hteli zastoj sprejeti!“

Schröder: „Tem bolje, ljubi prijatelji! Po- skusimo enkrat? Ponudim Vam se na poskus. Določite sami kje in kedaj!“

„Kje? Seveda nimamo pripravnega pros- tora. Znabiti pa imate Vi posamezno stanova- lišče — in če bi nam dovolili tja priti?“

Schröder: „Tudi to je mogoče. Moje sta- novanje je na Schottenbastiji, sicer precej tesno, a vendar ima prostora za na štiri dovolj. Koj povejte mi, ob kateri uri zamorete jutri k meni priti?“

Ura sestanka je bila kmalu določena. Točno so prišli artiljeristi in Schröder je takoj pričel s svojim poukom. Slušatelji so ga večinoma razumeli in vprašali, kar se jim vsled tujeja

še mesece in mesece trajati. Za sedaj še živeža za vojake sicer ne primanjkuje, toda postajal bode pičel in vedno pičeli in naslednje — ka- kor je vsakomur znano — je vsake reči konec. Ako se zmiraj le jemlje in jemlje pa nič ne doda, pač zmanjka! Delajte toraj pridno, saj imate med našimi ju- naki tudi vi sorodnike, prijatelje in znance, ka- terim bode prišel sad vašega truda v prid!

In kaj bo, ko se bodejo ti-le junaki vrnili od krvavega dela utrujeni na svoj mili dom? Ali bi jih ne užalostilo do dna srca, videti do- mačijo zapuščeno in zanemarjeno! Hodili so dolgo časa dovolj po poteptanih, razruhtih in požganih pokrajinah in zdaj naj bi našli doma kaj podobnega! Izmučeni reveži, pohabljeni in- validi bi menda morali prišedši na svoj dom takoj za plug ali motiko prijeti, da bi se za potrebni živež kaj pridelalo? Ali bi jih naj doma tudi še mučil glad, ko so upali in se veselili v naprej, da si bodejo zamogli v brezskrbnosti nekaj dni zaželjenega počitka privoščiti!...

Ne, dragi moji fantje, jelite, to ne sme biti in tudi ne bo. Gledali in skrbeli bode te po vseh svojih močeh, da bodejo domu prišedši za- mogli biti z vami zadovoljni, vas srčno objeli, ko bodejo videli skrbno obdelana polja. Reči bodejo zamogli, da prišli so s puščave v raj. Pozdravlja vas „Štajerc“.

18. februar je spominski dan,

ker je tega datuma pred 25 leti umrl v Vo- loski blizu Reke eden najslavnejših avstrijskih državnikov, grof Julij Andrassy. Rojen je bil leta 1823 v Kašavi na Ogrskem.

Največja njegova zasluga je bila spopri-

Graf Gyula Andrássy

jaznenje med Avstrijsko-Ogrsko in Nemčijo ter njuna obrambna zveza, kateri je pozneje še Italija pristopila. Bil je dolga leta ogrski ministerski pred- sednik; slovel ni samo kot brihten državnik temuč tudi kot pisatelj.

Vojaške zadeve.

Rodbinske pristojbine onih, ki so šli k vo- jakom. Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, namenoma ne omejuje vpraviče- nosti do vzdrževalnega prispevka za svojece k

narečja še nejasno zdelo. Proti koncu preda- vanja (poduka) razumeli so vse.

„Gospod“, reče po dokončani uri najstarejši: „že današnji poskus nas je prepričal, da zamorete to tudi izpolniti, kar ste nam obljubili. Pri Vas nam postane jasno kot solnce, kar smo pri našem profesorju imeli za nedoumno. Oh, ko bi hoteli biti naš učitelj! Veliko nimam na razpolago, pa polovico svojega zaslužka z veseljem dam, ako bi nam hoteli Vi po naši obli- gatni uri to raztolmačiti, kar je nam profesor nameraval!“ tudi midva, tudi midva želiva isto,“ zglasita se tovariša.

Schröder malo pomislil, toda vojaki niso odjenjali; in sam je bil tudi že ob koncu svo- jega imetja; vrhutega ta odkritosrčna zauplj- vost teh ljudi! Ganila ga je. Obenem se nudi prilika zaslužka! Vdaril je torej v roke. Skozi šest ali sedem tednov prišli so vsak dan. Njih vnetost in marljivost sta bili izborni, da je imel Schröder pravo veselje z njimi.

(Dalje, prihodnjič.)

invsodaj ivig... onbods7 itoy imsb

dejanski službi pritegnjenih oseb staleža moštva (med temi tudi podčastnikov), ampak ima veljati tudi v splošnem za svoje rezervnih častnikov ter drugih gažistov kakor tudi gažistov neaktivnega staleža.

Ali v kakem posebnem slučaju pristojna vzdrževalni prispevek ali ne, je vprašanje dotičnega dejanskega stana, pri čemur je gledati na to, ali so dani v § 3 citiranega zakona normirani gospodarski predpogoji do zahtev, zlasti, ali svojci že ne prejemajo takozvanih rodbinskih pristojbin (stanovniških prispevkov in tekočega vzdrževanja).

Po tozadevnih določbah predpisa o pristojbinah za c. in kr. vojsko 2. del zadeva obveznost erarja glede rodbin gažistov in podčastnikov sledeče kategorije:

a) Gažiste aktivnega staleža, ako so ožejeni ali vdovci, v poslednjem slučaju samo tedaj, ako imajo ctroke, ki se nahajajo v njihovi oskrbi.

b) Gažiste in častniške aspirante neaktivnega staleža, ako se nahajajo v pod a) preciziranem rodbinskem razmerju in niso državni uradniki ali uradniki državnih železnic.

Za ti obe kategoriji obstoja pristojbina v stalnih stavkih (stanovniški prispevek in tekoče vzdrževanje) brez ozira na velikost rodbinskega stanja.

c) Prostovoljno naprej služeče podčastnike in sicer pod predpogoji kakor pod a). Za to kategorijo obstoja pristojbina v stalnem stanovniškem prispevku in v tekočem vzdrževanju, katerih visokost se ravna po številu rodbinskih članov.

Glede svojcev pod a) in c) navedenih aktivnih vojaških oseb je samoobsebi umevno, da isti sploh ne morejo pripadati onim osebam, ki imajo pravico do vzdrževalnega prispevka.

Kar zadeva soproge in otroke pod b) omenjenih gažistov, in častniških aspirantov neaktivnega staleža, jim ne pristojajo z ozirom na njim od države dovoljene pristojbine nikak vzdrževalni prispevek, med tem ko v drugem odstavku § 2 zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, navedenim kategorijam svojcev teh oseb pristojajo pravica do istega, ako nastopijo v danem slučaju zakoniti predgoji. Ti predpogoji pa takrat niso dani, ako omenjeni svojci kot člani gospodarstva vpoklicanec ali iz drugih vzrokov uživajo rodbinske pristojbine in s tem ne trpi škoda njihovo vzdrževanje.

Ker imajo samo rodbine prostovoljno dalje služečih podčastnikov (§ 47 voj. zak.) pravico do rodbinskih pristojbin, in dvoma, da se morajo svojci podčastnikov neaktivnega staleža, ako so bili ti pritegnjeni k dejanski službi, prištevati k vpravičenim osebam.

Bolni napljin Sanaforij
Aflenz
Hofacker (1830) Stajersko. Prospekt.

Hindenburgove mojstrije.

(Pojasnila k sedanjemu položaju).

K brzovjavom priobčenim v zadnji številki „Stajerca“ podajemo danes opis bitk pri Mazurski jezerih na Vzhodno-Pruskem, in kratek pregled Hindenburgovih uspehov.

Zmaga armade Hindenburgove, ki je uničila ednajst ruskih infanterijskih in več kavalerijskih divizij, pomeni polom že četrte proti Vzhodno-Pruskemu prodirajoče armade kakor sploh severnega ruskega krila.

Predno preidemo k oceni pridobljene strateške vrednosti te le zmage, ozirom se na boje, ki so se od srede avgusta tukaj vršili, da dobimo jasn pregled operacij in uspehov Hindenburgove armade kakor tudi za Ruse usodepolen vpliv Mazurske jezerske planote na potek ondi se vršajočih bojev.

Po prvih bojih z Rusi, ki so se hoteli ondi sredi avgusta globoko v Nemčijo zariti, pokazalo se je, da njihova kavalerija ni velike vrednosti.

Prvo ofenzivo v veliki meri je vodil sam veliki knez Nikolaj Nikolajevič, nadpoveljnik vseh ruskih armad. Takrat je marširal s tremi armadami proti Vzhodno-Pruskemu; prvi, takozvani

Njemen-armadi, načeloval je general Rennenkampf in je obstajala iz šest korov; drugi, Narew-armadi, obstoječi iz peterih korov, dveh brigad strelcev in šesterih rezervnih divizij obstoječi, zapovedoval je general Sanson; tretja, Grodnoska rezervna armada imenovana pa je bila sestavljena iz 22. armadnega kora, iz preostankov 6. armadnega kora in iz delov 3. sibirskega armadnega kora.

Od teh treh armad je prva Njemen-armada prodirala preko Insterburga proti Königsbergu, Narew armada pa preko Deutsch Eylau-Osterode. Nemci so imeli sredi avgusta le dva kora, nekaj deželnoobrambovcov in črnovojniki na Vzhodno-Pruskem in tako se je posrečilo Rusom do 26. avgusta po velikih lastnih izgubah z Njemen-armado priti do črte Labiau-Tapiau-Gerdauen, z Narew-armado pa do črte Allenstein-Hohenstein-Gilgenburg.

Pri tej situaciji, ko so Rusi v dveh prostorno daleč ločenih skupinah stali, udaril je Hindenburg s svojo energično in težko roko. Dne 26. avgusta napadlo je šest korov Nemcev Narew-armado in jo pobilo v štiridnevni bitki tako temeljito, da se je od cele armade komaj poldrugi kor s težavo rešil. Zajel je 92.000 Rusov kot vjetnike ter zaplenil 500 topov. Na bojišču je obležalo 150.000 Rusov. Po tej sijajni zmagi udaril je Hindenburg v drugi in sicer na Njemen-armado, ki je dotlej mirovala. Deloma po železnici, deloma peš — 150 kilometrov v četririh dneh — spravil je svojo armado pred Rennenkampf a ter je Ruse od južne strani zgrabil in pri Gerdauen-Nordenburg-Angerburg-Soldmahnen popolnoma premagal. Rennenkampf je sicer še zamogel en del svoje armade rešiti, a vendar je bila zmaga Nemcev tolika, da so vjeli 50.000 Rusov in zaplenili 150 topov.

Tretja ruska armada hotela je Nemce pri Lycku od strani prijeti, toda prišla je prepozno, ker sta bila 1. in 17. kor že prosta, toraj v stanju, Grodnosko armado docela pobiti.

V osemnajstih dneh so toraj Nemci tri ruske armade uničili, ostanke pa do srede oktobra noter do Njemen-a nazaj potisnili. Položaj v Galiciji in Rasko Poljskem pa je vodstvo nemške vojske prisililo, Hindenburgovo armado precej zmanjšati in zaradi tega je ta bil

primoran se zanaprej samo defenzivno zadržati. Ta defenziva trajala je skoraj pet mesecev, a Hindenburg je znal na novo pribajajočim četam kljubovati. Kakor nam je znano, teh ni bilo malo: edenajst infanterijskih in več kavalerijskih divizij. Primoran je sicer bil mali del Vzhodne-Pruske spet Rusom prepustiti, toda obdržati si je znal jezersko planoto Mazursko. Tjekaj si Rusi niso upali, ker so tam že tri strahovite poraze trpeti morali.

Začetkoma februarja šele je vodstvo nemške vojske bilo v stanju, nanovo sestavljena krda na Vzhodno-Prusko poslati. S temi ojačbami je Hindenburg pričel svojo drugo ofenzivo proti Rusom in je v devetdnevni bitki odločilno in čez vse sijajno zmagal.

Ta zmaga prav nič ne zaostaja za prvimi tremi krásnimi zmagami, ker uničil je že četrto proti Vzhodno-Pruskej prodirajočo rusko armado popolnoma, ravno tako pet in pol kora močno, kakor ste bili Njemen- in Narew-armadi; materijelni uspeh je pa nad vse večji od zadnjih treh, ker je napravil nad 100.000 ruskih vjetnikov, zaplenil čez 300 topov, ogromno število strojnih pušk in veliko množino različnega vojnega materijala.

S to zmago je — kakor že rečeno — najskrajnejše severno krilo popolnoma pobito. Rusi se valé sedaj v svojo razsežno, z močnimi utrdbami zakov arjeno Njemen-Bohr-Narew črto nazaj in radi tega je ta črta jako važnega pomena. Ta varni zid Rusov nadi v prvi vrsti begajočim masam premaganih ruskih krdel zavetje in jim omogoči, svojo razpršeno armado zbrati in urediti ter si s pomočjo velike strateške železnice Ivangorod-Varšava-Bielostok-Wilna novih moči — ako jih še kaj imajo — pritegniti, če se nameravajo nemškemu navalu v bližini imenovanih rek se v bran postaviti.

Toda opazovati se dajo mnogotere prikazni, ki delajo vrednost te črte iluzorično. Prvič se mora nemško prodiranje severno od Visle v pošten vzeti, ki je črte Plock-Bjelsk-Racionz stično z operacijami na Vzhodno-Pruskem že doseglo ter se Narew-črto že do 50 kilometrov približalo. Vemo pa tudi, da so nemška krda Ruse severno Tilsita premagala ter čez Taurogen nazaj potisnila. To nemško prodiranje pa ne pomeni druzega, kakor da je severno rusko krilo

Angleška morja kot vojno okrožje.

Morja okoli Angleške in Irske je Nemčija proglasila kot vojna okrožja, kojemu pripada še tudi Canal la manche, morska ožina med Anglijo na eni, Belgijo in Francosko na drugi strani. Od 18. februarja naprej bodo Nemci vsako trgovsko ladjo sovražne stranke, zasačeno v tem okrožju, potopili. Angleška si misli pomagati s tem, da bi na svojih trgovskih ladjah razobesila zastave nevtralnih držav. In to nezačevno nesramnost je ukrenila celo z vladnimi odredbami (31. januarja). V takih okolščinah je toraj mogoče, da pridejo v nevarnost tudi ladje nevtralnih držav, kajti nemški zasledovalci ne morejo vedeti, če se ne skriva pod zunanjim znakom nevtralne države najbrezobzirnejši in najzvitnejši sovražnik — Anglež. Nemci so toraj odkazali nevtralnim pristo, negroženo pot s tem, da so morje, severno okoli Škotskega in 30 kilometrov širok pas ob holandskem obrežju naznanili kot čisto min, vožnjo po njem zasigurano, od strani svojih zasledujočih križark in podmorskih čolnov negroženo.

Vzglede k tem naredbam dala je Nemcem Anglija sama, ko ni samo trgovinsko vojsko z njimi pričela marveč vso Severno morje kot vojno okrožje razglasila. S to in še z mnogimi

Karte zur Blockade von England.

drugimi odredbami upa Anglija, da bode Nemce s sestradanjem ponižala in potlačila. Nemci so toraj spredvideli, da je skrajni čas, Angliji z enakimi naredbami račun prekrizati. Bije se toraj že sedaj trgovinski boj brez vse milosti, brez obzira na nož.

črte Njemen-Bohr-Narew, to se pravi trdnjava Rowno naravnost ogrožena.

S temi navedbami podan strateški položaj je neizmerne važnosti in ima za prihodnost nedogledne posledice; Rusi so namreč v nevarnosti, da jih Nemci od strani zgrabijo. Ni še to sicer neovrgljivo omogočeno, a priprave so že pričete. Samo Narew črta s trdnjavama Zearze in Paltusk se ima še vzeti in — prosta je pot. Nadalje je obkoljenje Njemen-črte še večjega pomena, ker učinkuje neposredno na drugo rusko obrambno črto, to je črto Njemen-Bug, ki pride pri opustitvi Visline črte v poštev ter ima svoje opore na severu v trdnjavi Rowno, v sredini Brest-Litovsk in na jugu v trdnjavskem trikotniku Luck-Dubno-Rowno.

Generalfeldmaršal Hindenburg-ova krasna zmaga dovoljuje Nemcem kakor tudi nam kot njihovim zaveznikom najslajše nade, in trdno sme vsakdo od nas upati, da se bodo vse izpolnile.

Dopisi.

Izjava. Podpisani urednik „Štajerca“ Karl Linhart izjavlja, da je vsled napačnih informacij s strani občanov občine Sv. Štefan pri Šmarju tamošnjega župana in načelnika krajevnega šolskega sveta g. P. Zakočeka v tem listu opetovano na časti žalil in mu očital nerednosti v njegovem poslovanju kot župan in načelnik krajevnega šolskega sveta. Ker sem se pa prepričal, da so vsa očitavanja glede njegovega uređovanja popolnoma neresnična, jih prekličem v vsem obsegu in obžalujem vrhu tega tudi druge napade na njegovo osebnost. Tudi se za vežem, da ga ne bom v bodoče v nobenem oziru več napadal in žalil.

Karl Linhart
urednik „Štajerca“

Pol leta vojske.

Pol leta že je trajala vojska in v tem da je trajala, je rastla. Če že ravno ni bilo sigurno prerokovati, vendar je najbrž vsaka izmed vojskujočih držav si mislila: to je vojska 1914. A sedaj pišemo 1915, prvo polovico leta velikanske vojske in zgolj, brezmišelnost bi bila, konec vojske na določeni čas prerokovati ali o obsegu tega kar še ima priti, govoriti.

Vemo samo to, da se stranke oborožujejo v taki meri, kot bi imela prava vojska še le se začeti. Novi milijoni so poklicani pod orožje, nastala je vojna doba „drugih armad“ (Napoleon). Obenem se oborožujejo države v gospodarstvenem oziru in sicer še le sedaj kot v vojnem stanu. Za priskrbo kruha se zaseči žito. Avstrijsko-Ogerska in Nemčija si dobavate iz domačih tovarn ogromne množine topov, pušk in raznovrstne municije. Finančni ministri se posvetujejo in potujejo, da bi jim bilo mogoče nove milijarde dobiti za sod brez dna. In zdaj je skoraj tako, kakor se v starih pravljicah o turških časih pravi: da je solnce krvavo bilo.

Od začetka sem vojska vedno raste. Koj po začetku vojske se je udeležnikom pridružila Belgija in skoraj istovrstno Anglija. Z Anglijo zapletle so se v boj tudi njene kolonije po vesoljnem svetu in na Francoskem so v boj korakali Kanadci iz Severne Amerike, Indijci, Zmorcijci i. d. Potem se je našim nasprotnikom pridružila Japonska. Po treh mesecih vojske stopi Turčija na stran Avstrijsko-Ogerske in Nemčije in vsi tri deli takozvanega starega sveta postali so enotno bojno polje. Kje so zaoštrale črte, ki so veljale še pred par meseci

za pretirane? Že dosedaj je ta vojska terjala več žrtve na mrtvih, kakor vse vojske iz zadnjih sto let, sem od leta 1815. Akoravno se je že porabilo denarja, da njega množino ne moremo zapopasti, vendar se še ne misli na to, da bi znale države v tem oziru opesati.

Napovedi vojske nismo več šteli, toda kdo ve, kdaj bode njihova vrsta končana? Bojujoči še stojijo pokonci: pripravljeni neizmerne raje prekosit, nego slabost priznati!

V sredini tega boja brez mrila, mađ krvavo preteklostjo in megleno prihodnostjo stojite nepremakljivi Avstrijsko-Ogerska in nje zaveznica Nemčija. Vsim naporom mnogoštevilnih sovražnikov postavili ste vedno nova sredstva njune moči v bran, kojih neizcrpno celo njuni nasprotniki pripoznavajo in občudujejo. Večina njenih armad se bojuje na sovražnikovih tleh, katere imate zasedene, in ta ozemlja se — akoravno polagoma — še vedno razširjujejo. Kar je bilo tu in tam navidezno nazadovanje, izkazalo se je v kratkem kot krepko napredovanje. Tako na vzhodu kakor na zapadu.

Kjerkoli so sovražniki navidezno prodirali, povsodi so se morali prej ali slej umakniti. Več kot štiri tedne na primer so poskušale Joffe-jeve armade nemško verigo pretrgati in sicer v času, ko je bila najslabša, a ves njih trud bil je zaman. Stoinpetdeset tisoč mož so stale Francoze te poskušje. Njih vseh je bil, da so se morali na najvažnejši točki svoje fronte umakniti. S tem so se prepričali, da je ves tozadevni trud zastonj; kar se v najugodnejšem trenutku ni posrečilo, se tudi nikdar posrečilo ne bo.

O angleških milijonskih armadah, o kojih so si kaj radi polna usta vzeli, je vse nekako potihnilo. Francozi seveda vse žile napenjajo svoje armade popolniti, toda od kod naj dopolnitve vzemajo? Iz domače dežele so že pobrali, kar je količkaj bilo sposobnega, s kolonij pa ne smejo vojaštva odtegniti, ker so iste od vstašev ogrožene.

Iz Galicije se Rusi trajno odklikajo, le našo nepremagljivo trdnjavo Przemysl še trdovratno naskakujejo; a dosedaj so vsi njihovi navalni ostali brezuspešni. Przemysl je in ostane za Ruse trd oreh, ob kojem so si že marsikateri zob oškrtali. Z Ogerskega in iz Bukovine pa so itak že pobrali svoja šila in kopita ter se pobrali tje, odkoder so prišli. Vso upanje, je opravičeno, da v kratkem ne bo niti enega Rusa več na avstrijsko-ogerskih tleh. (Da so bili primorani iti Rusi iz Vzhodno-Pruskega kakor k. . . s plesa, o tem, je „Štajerc“ na drugem mestu natančneje poročal in tudi danes poroča.)

In kaj je z vojsko izstradanja? Na tem polju boja začela je Nemčija sedaj z ofenzivo. Medtem ko si je Nemčija v tem oziru s vsimi vseh zasigurojočimi naredbami utrdila svoj obstoj, pričrjena se v zraku in pod morsko gladino vojska blokada, ki naj zabrani Angliji vsak dovoz živeža.

Rusija ima že nekako slutnjo, da ji ne bo mogoče do konca stanovitno ostati, ker ji doma preti finančna katastrofa (po sklenjenem miru!), Franciji pa manjka ljudi da bi si svoje velikanske izgube v fronti nadomestila. Mogoče da bojo naši sovražniki svojo vojno utrujenost še za nekaj časa premagati skušali, toda utajiti se ne da. Nasprotno pa stojite Avstrijsko-Ogerska in Nemčija neupognjeni, četudi si želita skorajnega miru; in bodete vzdržali se pokonci sedaj in znanprej, dokler ne bo prišel čas, ki bo za nas zlato jutro mirnega življenja.

pravico tudi dognati. Boj za vsakdanji kruh hoče vztrajnosti in moči.

Gledati moramo zato, da se ohranimo vedno zdrave in moči se zavedajoče, motenja zdravja in boleče trpljenje moramo hitro odstraniti, pri čemer nam izborno služi Fellerjev bolečina tolažeči rastlinski esenčni fluid z znakom „Elsafluid“.

Pri revmatskih, protinskih ali nevralskih bolečinah, bodanju, trganju, lumbagu (Hexenschuß), bolečinah v križu, bodanju v ledjih in drugih s prehlajenjem, prepihom in prenaporom nalezljivih bolečinah, tolaži bolečine, poživlja in osvežuje.

Bosna pomirjena ?

Kaj je govoril general Sarkotić Bošnjakom.

Leta in leta sem se je vedno zatrjevalo od vseh strani, tudi od takih, ki bi imela biti bolje poučena, da je v Bosni in Hercegovini vse v redu in da stojé te nove avstrijsko-ogerske dežele na isti stopnji lojalnosti kakor katerabodi druga. Najnovejši čas nam je odkril, da tam doli ni vse tako kakor bi moralo in znalo biti. Ne ozirajé se na podpihovanja in podkupljevanja od zunaj smelo rečemo, da se ljudstvo teh dežel pač še ni vživeló za naše razmere urejenih državnih zanošajev. Sarajevski zločin, njegova preiskava in zadržanje velikega dela prebivalstva v vojski s Srbijo je pokazal in še kaže, kako da stoji z lojalnostjo v Bosni in Hercegovini. Toda natančneje pisati o tem, bilo bi tveganje — zapasti cenzuri! —

Podajemo toraj tukaj samo poročilo iz Banjaluke tikajoče se govora bosno-hercegovskega deželnega šefa, generala Štefana plem. Sarkotić-a, ki ga je imel o priliki sprejema najvišjih predstojnikov vseh veroizpovedanj v Banjaluki dne 12. februarja. Medtem ko je vse druge, kakor turškega, protestantskega in judovskega in v prvi vrsti katoliškega najvišjega predstojnika zaradi njih uspešnega ali vsaj potrudljivega delovanja p hvalil in vsakemu posebej svojo zaupnost izrekel, je govoril grško-orientalskemu metropolitu (srbskemu nadškofu) besede, ki so polne izjavov nezadovoljnosti in graje. Rekel je med drugim: „Upam, da je Vaše zatrdilo lojalitete odkritosrčno! Tudi jaz sem jugoslovanskega pokolenja ter se spominjam iz iz svoje mladosti, da se v moji domovini na Hrvatskem Srbi v oziru na lojaliteto in zvestobo do cesarja od Hrvatov niso dali prekositi. Hrvatje kakor Srbi, oboji so bili zasloba prestola. S tem večjo žalostjo sem zvedel, kaj se je zgodilo in kaj se še danes godi. Priznanašanje in blagovoljnost uprave proti ljudstvu tolažili ste od prvakov ljudstva kot slabost. Duhovništvo, ki je poklicano duhovno ljudstvo oblažiti, opustošilo je dušo ljudstva; učiteljstvo, ki ima nalogo duševne zmoglosti ljudstva povzdigniti, je te zastrupilo. Pozdravljam ljudstvo. Odgovornost za storjeno seveda tudi ljudstvo zadene, glavni krivci so pa vendar tisti, ki so ljudstvo zapeljali, duhovništvo in učiteljstvo.“

Velika škoda mora se poravnati. Duhovništvo in učiteljstvo mora si izbrati druga pota, in upam, da bodeta v mojem smislu delovala. Ako bi se pa pričakovano ne izpolnilo, tedaj se bodo našli drugi, katerim se bo ta najdražja last države, namreč duša in duševne moči ljudstva, z mirno vestjo zaupala. Predragični se stvar mora Bosna in Hercegovina ste z neločljivo vezjo z monarhijo strinjati in bodete tako ostali. Najbrezobzirnejše se bode postopalo proti vsem subverzivnim elementom.“

Pri poklonu uradništva rekel je na pozdrav, da mora biti za uradnike zvezda vodnica: pravica in pravičnost. Tudi v dvomljivih slučajih se interesi države ne smejo kratiti. Zdrava uprava ima le na podlagi trdne državne avtoritete zadostno zaslobmo. Ta avtoriteta je v uradništvu posebejnena. Uradnik si ima vedno predočevati, da je organ izvršitve državnih smotrov.

Pri sprejemu občinskega zastopa, pozdravil je generala banjaluški župan Hamdi bey Džinić ter povdarjal lojaliteto meščanstva. Deželni šef je nato med drugim pripomnil, da ima meščanstvo sicer v prvi vrsti gospodarstvene naloge

Čitajmo, kaj piše neki učitelj o Fellerjevem „Elsafluidu“:

„Slučajno sem naletel na nekaj steklenic Vašega izbornega rastlinskega esenčnega fluida „Elsa“. Izborno mi je služil pri mojih zastaranih bolečinah. Učinek je bil naravnost čudovit. Prosim, da mi takoj pošljete tucat svojega domačega zdravila.“ Ivan Wagner s. r., učitelj, Weissbriach, Koroško.

Naši bralci bi morali Fellerjev fluid z znakom „Elsa fluid“ imeti doma, saj stane poizkusni tucat samo 6 kron franko in se samo prišten dobiva od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko). dazir.

Moč in pravica.

Neprestani boj je naše življenje. Ne samo boj za vsakdanji kruh, nego tudi boj za drugo materialno blago, za idealne zahteve, za ugled, čast in marsikaj drugega. Vsak pa ne zmaga v tem boju, čeprav je po zakonu v pravici. Saj pravi že pesnik: „Živemu pravico!“ Mirno pa lahko povemo: pravico ima zdravil Zakaj, kaj pomaga človeku, da se zaveda, da je človeško in zakonito v pravici, ako nima moči, svojo

rešiti, a znano mu je tudi, da je nekaj občinskih svetovalcev lojalnih, nekaj pa je tudi takih, ki ne zaslužijo tega spričevala, a pričakuje od zadnjih, da se bodejo svojih dolžnosti proti državi zavedli, sicer bi se morali vsi škodljivi elementi iz občinskega sveta izbrniti.

Pravoslavci (Srbi) pri pozdravu niso bili zastopani, in morebiti je tako bolje, ker hinavščina bi bila s takim činom neznosljiva.

Kratke so bile besede generalove proti nekaterim, a tem krepkeje in velepomembne! —

Ukaz c. kr. štajerskega namestništva z dne 5. februarja 1915, drž. zak. št. 18, glede prometa s kruhom in pecivom.

Z ozirom na sedanjo večjo nevarnost razširjanja nalezljivih bolezni se na podlagi § 1 zakona z dne 30. aprila 1870, drž. zak. št. 68, prepoveduje kupovalcem dotikati kruha in peciva v namen izbiranja na vseh prodajnih mestih (pekarijah, trgovinah z mešanim blagom itd.) nadalje javno razpolaganje kruha in peciva na tržnih prostorih radi prodaje, ter krošnjarenje s kruhom in pecivom na splošno pristopnih krajih, v javnih lokalih, v uradih, pisarnah itd.

Prestopke teh prepovedi kaznujejo na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, po § 11 tega cesarskega ukaza politične oblasti z denarno globo od 2 do 200 kron ali z zaporom šestih ur do štirinajstih dni.

Prepoved, da se stranke ne smejo dotikati na prodaj ponujane peciva, da bi ga izbirale, se mora javno nabiti z razločno čitljivo pisavo na vseh vpoštevni prodajnih mestih.

Ukaz c. kr. štajerskega namestništva z dne 8. februarja 1915, drž. zak. št. 16,

o izvršitvi ukaza trgovskega ministerstva dogovorno z ministerstvi notranjih zadev, za poljedelstvo in za finance z dne 30. januarja 1915, drž. zakona št. 24, v zadevi izdelovanja in prometa s kruhom in pecivom.

1. Z ozirom na določbe § 5 ministerskega ukaza z dne 30. januarja 1915, drž. zak. št. 24, se razveljavijo namestniški ukazi z dne 19. januarja 1915, drž. zak. št. 7, o izdelovanju vojnega peciva in z dne 29. januarja 1915, drž. zak. št. 14, o uvedbi enotnega vojnega peciva od dneva, ko stopi ta ministerski ukaz v veljavo, dne 6. februarja 1915.

Ob enem se na podlagi § 5 ministerskega ukaza določa, da sme izdelovati malo pecivo v smislu ministerskega ukaza samo v obliki štiridelnih okroglih žemelj in da mora pri ceni 4 vinarjev za kos imeti najmanj 42 gramov teže. Izdelovanje vseh drugih vrst malega peciva, kakor navadnih dolgih žemelj, dolgih mlečnih žemelj, parnih žemelj, cesarskih žemelj, rogličkov, oklopkov, makovih štruc, prest in vsake vrste rahlega in na pol rahlega peciva itd. je prepovedano.

2. Prošnje za podelitev izjemnega dovolila po § 6 ministerskega ukaza morajo natančno navesti vrsto zaprošene izjeme in množino kruha in peciva, ki se ima izdelati in dobivati in označiti pekarsko obrt, iz katere se naj dobiva pecivo. Pri izjemah za zdravilne zavode ali dijetne namene mora v prčnji stati zdravniško potrdilo brezpogojne potrebe.

3. V teku 24 ur je v obrtnih izdelovalnicah dopuščeno malo pecivo samo enkrat izpeči. V času od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer je nedopustno vsako pečenje pri izdelovanju malega peciva. Pripravljala dela se lahko vrše v času od 5. do 6. ure zvečer. V pekarijskih obrtih se kruh ne sme poprej oddajati kakor 12 ur po dokončani peki. Namestniški ukaz z dne 16. januarja 1915, drž. zak. št. 6, o določitvi gotovih ur za obrtno izdelovanje belega peciva izgubi veljavo od 6. februarja naprej.

4. Izdelovanje natrošenega kruha in natrošenega peciva je prepovedano.

5. Ukaz c. kr. namestništva z dne 26. januarja 1915, dež. zak. št. 13, o prepovedi obrtnega izdelovanja drožnega in maslenega testa ostane v veljavi. Obrtno izdelovanje maslenega in drožnega testa za zdravilne zavode in okrevne dome ali v njihovih kuhinjskih obratih, ki je izvzeto od določb omenjenega namestniškega ukaza ter obrtno izdelovanje prepečenca se sme vršiti samo dva dni v tednu. Občinski predstojnik mora ta dva dneva krajevnim navadam primerno določiti in javno razglasiti. Tudi se sme za to proizvajanje v porabljeni pšenična moka za pečenje samo v množini, katere ne presega 70 odstotkov celotne teže množine moke, ki jo je podelati. Ostanek mora obstajati iz po § 2 ministerskega ukaza dopustnih pridatkov, posameznih ali v poljubni zmesi (§ 10 min. uk.)

6. Ukaz c. kr. namestništva z dne 7. januarja 1915, dež. zak. št. 3, se razveljavi z ozirom na določbe § 12 min. ukaza.

7. Peki, slaščičari drugi prodajalci pečenega blaga, kakor tudi gostilničarji in krčmarji vseh vrst morajo odtis ministerskega ukaza, namestniškega ukaza z dne 26. januarja 1915, dež. zak. št. 13, o prepovedi obrtnega izdelovanja drožnega in maslenega testa kakor tudi tega ukaza nabiti v svojih prodajalniških in obratnih prostorih na mestu, ki je vsakomur vidno. (§ 13 min. ukaza).

Prestopke tega ukaza kaznuje, v kolikor jih ne kaznujejo kazenska sodišča, politična oblast I. instance z denarnimi globami do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Ako prestopke zakrivi obrtnik, se lahko razen tega, če so dani predpogoji § 133 b, odstavek 1, črka a, obrtnega reda, ukrene odtegnitev obrtne pravice. (§ 15 min. uk.)

9. Ta ukaz se ne nanaša na izdelovanje kruha in peciva za vojaško upravo. (§ 16 min. uk.)

10. Ta ukaz stopil je v veljavo dne 6. februarja 1915.

Prodaja živine v sili vsled napačnega razumevanja zapisaovanja žita in krme.

2/221/1/1915. Gradec, 2. februarja 1915.

Že ponovno je opozarjalo namestništvo na brezvestno ravnanje mnogih kupčevalcev, ki izrabljajo vsled vojnega stanja med prebivalstvom povzročeno bojazn za se in od kmečkih živinskih posestnikov izsiljujejo govejo živino po neverjetno nizkih cenah, ali skušajo z razširjanjem neresničnih vesti kmetet napeljati, da bi jim prodali žito, živino in druge poljedelske prideleke po nizkih cenah ali skušajo kazaje na baje preteče razmere vzbuditi v lahkovernih živinskih posestnikih strah in jih prisiliti, da bi prehitro prodajali svojo čestokrat premlado in za klanje še nezrelo živino.

Pri tej priliki se je opozorilo na to, da je dolžnost prebivalstva, take kupčevalce kakor sploh razširjevalce vznemirljivih vesti naznaniti pri orožništvu, politični oblasti ali pri sodnji in jih izročiti zasluženi kazni, ki bode morda kazenskosodna zaradi goljufije.

Naznanja se, da namena oblastveno odrejenega zapisovanja krme in žitnih zalog mnogi poljedelci ne razumejo ampak ga tolmačijo tako, da se zapisane zaloge ne smejo pokrmiti, ampak da bi se morale shraniti do spomladi, in da si baje kupci to tolmačenje obračajo v svojo korist in živino kupujejo po sili znižanih cenah.

To razumevanje je popolnoma napačno in prodaje na podlagi tega razumevanja koristijo samo kupcem, prodajalcem pa škodujejo.

Pred vsem se mora pripomniti, da se zapisujejo sploh le take zaloge žita in krme, ki pridejo v poštev tudi za človeško hrano. Posebej se krmilne zaloge v zadnjem času sploh niso zapisovale, izvršilo se je samo od ministerstva za notranje zadeve za celo ozemlje tostranske države polovice odrejeno zapisovanje vseh žit-

nih zalog, ki je imelo namen ustvariti potrebno podlago naredbam vlade za sigurno preskrbo prebivalstva z moko in kruhom.

Zapisovanje zalog kolikor jih je, ni torej nikakor imelo namena, teli zalog v določeni izmeri pridrževati do spomladi, najmanj pa prisiliti živinske posestnike, da bi prodajali svojo živino po cenah, pri katerih bi sami trpeli škodo, brezvestni kupčevalci pa imeli sramoten dobiček.

Vsekakor se v vojnih časih ne sme opustiti misel na ekonomijo z danimi zalogami.

To misel podpira tudi z ukazom poljedelskega ministerstva z dne 5. januarja 1915, drž. zak. št. 5, izdana prepoved krmljenja gotovih živil (za mletje sposobne rži in pšenice ter za mletje sposobnega ječmena, nadalje za izdelovanje kruha primerne ržene, pšenične in ječmenove moke), ki se morajo pred vsem pridržati za človeško hrano in se ne smejo polagati živini.

Razen tega popolnoma razumljivega pridržka niso poljedelci v uporabi svojih krmilnih sredstev zakonito na nikak način omenjeni in ker je bila žetev preteklo jesen bogata, — kakor tudi povdarjajo poljedelski listi —, nimajo živinski posestniki nobenega povoda, svoje živine iz pomislekov, ali je dopustno vporabljeni krmu, pod ceno prodajati.

Političnim podoblastvom se vnovič naroča, da obračajo posebno pozornost na opisane zvižaje kupčevalcev in mešetarjev in da na eni strani brezobzirno postopajo proti istim, na drugi strani pa z najnim poučevanjem in pojasnjevanjem oškodovanih krogov prebivalstva — morda tudi s posredovanjem okrajnih odborov, občinskih predstojništev, župnijskih uradov, poljedelskih korporacij in zadrug, ter tudi o priliki uradnih dni — kolikor jim je mogoče pripomorejo k odvrtitvi takih prigodkov.

Od ces. kr. namestništva.

Ukaz ces. kr. namestništva zastran prometa s sladkorjem.

Zastopniki avstrijskih sladkornih čistilnic so oddal pred nekaterimi dnevi trgovskemu ministerstvu vezalno izjavo, da bodo dale avstrijske sladkorne čistilnice kupčijstvu in pužitku za založbo potrebe v tuzemstvu potrebne množine sladkorja za pužitke do začetka nove kampanje (1. septembra 1915) po neizpremenjenih sedaj veljavnih cenah na razpolago.

Po tej od sladkorne industrije prevzeti dolžnosti je do začetka nove kampanje zajamčena stalnost cen za prebivalce potrebne živila.

V občni koristi je ležeče, da se na ta način dosega stalnost ne uniči po neopravičenem povišanju cen od strani veletržva ali nadrobne trgovine v škodo prebivalstva kot pužitnika.

Kot oporiče za vprašanje, ali so v veletrštvu in nadrobni trgovini zahtevane cene primerne, bode služilo to dejstvo, da so sladkorne čistilnice povišale ceno za sladkor od junija 1914 do sedanje dobe v celem za 4/4 K pri 100 kg ali 4/4 v za kg. Črez to povišanje cen bistveno večje povišanje cene za sladkor v veletrštvu ali pri oddaji na drobno nasproti v mesecu juniju 1914 od veletržva in nadrobne trgovine zahtevanim cenam bi se ne moglo kot v razmerah opravičeno smatrati in bi se strogo kaznovalo po določitih cesarskega ukaza z dne 1. avgusta 1914 drž. zak. št. 194 kot tiranje cen.

Gradec, dne 13. februarja 1914.

C. k. štajersko namestništvo.

Razno.

Razglas z dne 24. februarja 1915, tikajod zagotovitev preskrbitve s žitom in z moko. Naših sovražnikov nakana, nas izstradati mora se na vsak način preprečiti. V to svrhu so se danes vsled cesarjevega odloka v državnem zaku-

Vsakovrstne
stare izdelke iz **gumij-a** kupi
tvrdka: **Brata Slawitsch v Ptuj.**

niku razglasile odredbe, ki naj nam do prihodnje žetve zgotovijo preskrbitev z žitom in z moko. S tem cesarskim odlokom se proglasijo vse zaloge žita (pšenica, rž, ječmen, oves in koruza) kakor tudi vsi zmleti produkti (moka, zdroa, phan ječmen i. dr.) s izjemo otrobov, same ali zmešane, zmlačene ali nezmlačene, kolikor niso v posesti države ali vojaške uprave, od današnjega dne do preklica kot zadržana. Od danes naprej se zadržane zaloge brez oblastvenega dovoljenja ne smejo več podelati, ne porabiti ali pokrmiti in tudi ne prodati. V zadostitev največih potrebščin so nekatere izjeme dovoljene, ki so razvidne iz dotičnega cesarskega ukaza. Dolžnost je vsacega, da si svoje zaloge ohrani. Kdor s zadržanimi zalogami izven izjem samovoljno razpolaga, ali dolžnosti njih ohranitve kljubuje, ima pričakovati stroge kazni.

Ces. kr. namestnik.

Generalfeldmaršal Hindenburg pije haložko vino, koje mu je o priliki njegove prve v masg v Mazuriji poklonilo ptujsko nemško akademično omizje pod načelnštvom g. Dr. pl. S. Fichtenau-a. Te dni dobil je ptujski župan g. J. Ornič od slovečega vojskoveodje srčno zahvalno pismo s sledečim besedilom: "Glavni stan na vzhodu, dne 8. februarja 1915. Gospodu županu ces. kr. deželno-knežjega mesta Ptuj. Prosim Vaše blagorodje, da izvolite gospodnem nemškega akademičnega omizja sporočiti mojo najprisrčnejšo zahvalo za lepa voščila in izvrstno vino. Vsaka kupica naj me spominja prijaznih darovalcev in naj me prepričuje, da se tudi Ptujčani mene blagohotno spominjajo. Naj bi po častnem sklepu miru vsi ptujski mestjani uživali srečo in blagostanje. Na to izpraznim prvo kupico. Plem. Hindenburg, generalfeldmaršal in nadpoveljnik vseh nemških armad na vzhodu".

Kaj poret Rosegger k vojski? Nedosegljivi naš štajerski pisatelj P. K. Rosegger piše v svojem "Heimgarten" o sedanjji vojski sledeče: "Naša armada bojuje se proti dvema frontama. Spredej proti sovražniku, zadi proti domačemu prebivalstvu. Spredej proti prevzetnosti, zadi proti malodušnosti. Spredej naj bi sovražnika vznemirjala, zadi naj bi ljudstvo pomirila. Spredej podreiti, zadi pokonci postaviti. Spredej se bojevati s smodnikom in železom. zadi s tiskalnim črnolom (Druckerschwärze) S sajami čestokrat tiskalnica koga očrni, a zadi se rabijo za "lepše narediti". To ne storijo samo naši poročevalci, temveč še v veliko večji meri sovražne armade. Tarnajoči možičeljni in babure doma mora se pomiriti, drugače omajajo zaupljivost in požrtvovalnost ljudstva ter slabijo s tem vojno moč. Zato morajo biti celo uradna vojna poročila tako prikrojena, da se natanjajo kolikor močje le vsebi. klorfute pa zamožejo, dokler niso povrjnene. To bi še slo. Ako pa nasprotniki svoje lastne poraze kot zmage in naše vspuhe kot izgube v svet trosijo, je morebiti to za trenutek prav izdatno; toda ko pride resnica na dan, zdrobi to duhove. Mislim, da naj bi se smeli mimogredoči neuspehi zamočlati, tako pa tudi uspehi, dokler še ne stoje na trdnih nogah. Umikanje naših krdel iz Srbije bi nas bilo čisto hladne pustilo, ko bi ne bila nas malo časa poprej naznanjena zasedba Belgrada skoraj do nebes ne povzdignila. Vsak uspeh bodem ponosno in hvaležno v mojem srcu praznoval, v okna pa svojih osemnajst sveč ne bodem več postavil, dokler se ne sklone časten mir. Dotlej me nobeno poročilo o zmagi ne bo več omamilo, pa tudi nobeno žalostno poročilo več potlačilo.

Vlak je povozil 1871. leta rojenega, v tovarni za snko Burger-Moro uslužbenega delavca Matevža Rogg. Železniški čuvaj Lindner ga je našel vsled telefoničnega obvestila iz Gospe svete blizu Velikoveškega mosta na progji. Bil je hudo razmesarjen; kola so mu odrezala glavo, obe roki in levo nogo. Rogg je v pijanosti zašel na železniški tir ter na grozen način našel svojo smrt. **Grozna nesreča v Brežicah** se je pripetila 15. februarja, ko je pet ljudi našlo naglo smrt. Levi del hiše krčmarja Volčanišek pri kolodvoru se je zrušil med strašnskim pokom do tal, da je sedaj videti le groblja. V kleti shra-

njeval je krčmar karbit. Vsled mokrote izhlapeval je takozvani acetylen, plin, ki služi v razsvetljavo. Ako se tak plin združi v večji množini z navadnim zrakom, tedaj zadobi strašansko razstreljivo moč. Krčmar je poslal svojega hlapca po opravku v klet. Ko stopi ta s svečo, vžge se razstreljivni plin, kojega moč je bila toliko, da se je zrušil celi del hiše na levi strani vhoda v razvalino. Na kolodvorskem poslopiju kakor tudi na vseh v bližini stojedih hišah so popokale šipe raz okenj. Žalibog je ta nesreča tudi petero človeških žrtv terjala, in sicer so mrtve izkopali iz groblje krčmarja Volčanišek-a, njegovo ženo in hčer, domačo rejenco in hlapca J. Lapucha, kojema je otrgalo pol glave. Priletni materi krčmarjevi zlomilo je obe nogi v bedrih. Ne-poškodovani so ostali le druga hči krčmarjeva, katere moč je zdaj na vojski, in njena dva otroka ter eden od dveh hrvatskih živinskih barantačev; njegov tovariš je izgubil eno oko. Prenočevala sta tisto noč pri Volčanišku kakor že večkrat.

Brat in bratanec celoveškega knezoškofa, Fritz Hefter in Lovrenc Lindner sta padla te dni na zapadnem bojišču. Oba sta bila še pri slovesni inštalaciji 7 t. m. v Solnogradu navzoča, in v tako kratkih dneh dobil je ml. g. knezoškof dr. Adam Hefter tužno poročilo o njeni junaški smrti.

Ptujski sejmi. 16. februarja se je prignal na ptujski konjski in govejski sejem 112 konjev 804 govod. Na svinjski sejem 17. februarja 686 svinj. Prihodnji sejem za konje in govoda bo 13. marca t. l.

Slišijo se pritožbe iz Mariborske okolice, da vojaki pri svojih vajah kmetovalcem potepajo travnike in žitna polja. Izgovor: Je pač vojska! je nič, kajti pri nas, hvala bogu, še ne divja bojni hrup. Vlada izdaje ukaz za ukazom, da bi se moral vsak še tako majhen prostorček skrbno obdelati, posaditi in posejati in časnikanstvo se v tem oziru trudi, takšno početje pa vsemu temu nasprotuje! Prepričani smo, da bojo merodajni vojaški krogi potrebno ukrenili, da ne bo več slišati enakih pritožb.

Pedgane so bankovce požrle — vsaj deloma — kočarici Mariji Kristofič iz Puhle pri Ptuj. Joka je prinesla 17. februarja ostanke dveh 100 kronskih in četerih 20 krouskih bankovcev k g. Jožefu Ornič-u kot načelbi ku okrajnega odbora ptujškega. S znano uljudnostjo je revno ženo potolažil ter ji objubil, da bo se kar najhitreje potrudil pri ces. kr. avstrijsko-ogrski banki na Danaju doseči, da se ubogi ženkičen denar v popolnem obsegu vrednosti dotičnih bankovcev ali pa vsaj odmerno velkosti ostanikov blagovolji potom okrajnega odbora ptujškega vrni. Nauk: Ne shranjujte denarja doma, temuč naložite ga na obresti pri kakem poštenem denarnem zavodu!

Agenti Rudolfa Astei a so zaprli, ker je po Koroškem nakupoval žito s pretezo, da služi nakupljeno zrno v vojaške namene. Prišli so mu na sled, da se je ljudem lagal in s dišče mu bode za to goljufijo t do kazni prisodilo.

Angleži so se spet iznenadili zaradi nove iznajdbe Nemcev, ki imajo s-daj nanovo konstruirane podmorske čolne. Vsled te konstrukcije namreč vozijo novi čolni tako hitro kakor navadni parniki ali pa še bolj, da zamorejo ladjo tudi "v polni vožnji" dohiteti in jo potopiti.

O draginji tožijo ljudje, ki morebiti ne vejo, da ob časih večjih vojsk žr od starih časov sem vedno tako bilo. "Celo cvirn se je podražil" t ži stara ženkična neveščica, da je mnogo tozadevnih tovarov delo uztavilo in da ostale ne zamorejo potrebi zadovoljiti. Bode že spet bolj!

Listnica uredništva.

Naročnik v Ameriki: Nemoremo pričeti. Cenzura ne dopušta, pa tudi ni vse resnično. Podrav! Amerika: Temšnji naročniki so prešeni poslali upravnštvu "Štajerca" natančen naslov od Frankeške Grtenka, nazadnje Venado Vuerta, F. C. C. A. Domingo Mangerani, Súd - Amerika. List "Štajerce" se zamore cenj. naročnikom le telaj nedo dostavljati, ako se naročnika v naprej pošlje. Vsarokajaka sprememba v naslovu naj se upravnštvu nemudoma naznani!

Posebno, obsegajoče čkoli 1000 oralov zemljišč želi nekdo kupiti ali vzeti v najem. Več pove upravnštvu tele lista.

Narocnika v čvetkoveh pri Veliki Nedelji: Vase pismo smo prejeli. Svetujemo Vam, ide prilično k g. J. Ornič-u kot načelniku okrajnega odbora. Pri njem bode te gotovo dobili najboljši svet v Vasi teža ni zadevi.

G. Janez O . . . v Ljubnu: Se je zgodilo kakor se bodete prepričati sami. Bila je neka zmata v naslovu.

Ako Vam je Vase zdravje drago, čitajte današnji Lysoforminzerat in zahtevajte zanim. o knjigo, "Kaj je higijena?" zastoj od kemika C. Hubmann, Dunaj XX., Petrusgasse 4.

To je to pravo zakliče vsak, ki trpi na protinu (Gicht), ko ga je Fellegre fluid iz rastlinskih izvlekov (Pflanzen-Essenzen-Fluid) bolečin relief. Mnogi zdravniki priporočajo ga pri boleznih na protinu, revmatizmu in neuralgiji in priporočajo 13 st. klenic na protinu, poštne prosto od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsatze, Hrvaske naročiti. Zanimava zahtevalna pisma šlamo tudi o vsehkih pri oznanah, pretislih, otekinah in izvinih. Obnem se lahko naročijo Fellegreje čišline barabarbar krojilce z marko "Elsa Pihlen", 6 štaltije za 4 krona 40 vinarjev poštno ne prosto.

Viničar

trezen in zanesljiv, z večimi delavskimi močmi išče si stalne službe. Naslov pove upravnštvu "Štajerca". 89

10 000 lepo vzraslih l. cepljenih lrt. Riparia, proda po 16 kron 100 komadov:

Oskrbništvo grajščine Rogatec (Rohitsch) Štajersko. 102

Dve njivi

se daste v najem. Vpraša se naj v upravnštvu "Štajerca". 108

Močen fant

za uk v usnjarski obrti, se takoj sprejme s popolno oskrbjo pri J. Kosi, Mala nedelja, pešta Ljutomer 106

Majer ali šafer

ozežen, z dobrimi sprčevaji, nemškega in slovenskega jezika zmožen, išče službo. Več se izve v upravnštvu "Štajerca". 101

Sedlarski učenc

se takoj sprejme pri g. Franz Raschl, sedlarski mojster v Ptuj. 105

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kolanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne. I. kopelj z vročim zrakom, paro ali "Brausebad" z rjuho K - 70

Zagotovljen uspeh, drugate denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 107
med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3 —, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8 —.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretna. Zaloge v Mariboru: lekarna pri "angelju varuhu"; lekarna "Marija pomagaj" in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarna pri "zlatem jellenu", v disavi A. Kauč, in "Adria-Drogerie."

Radium armadna ura

z železnim ali pa zvoznim križcem c. kr. vojnega ministerstva, s svetilom, spada k opravi za vojno, najmanjše kot rezervna ura. Naročena že od skoraj vseh regimentov c. k. armade in morarice.

Prpriava za vojno 100.000 ur
po izjemni ceni c. kr. armade.
Radium armadna ura K 12— K 8—
izjemna armadna cena
Armadna radium ura kot za-
pustnik K 14— K 10—
izjemna cena za armado
Armadna radium-žepna budil-
nica K 30— K 24—
izjemna cena za armado

Bojna ura brez radiuma K 5—
8 leta garancije. Razpošiljatev po sprejemu izjemne cene ter 50
vinarjev za poštnino tudi na bojišče po
1. ekspozitni hiši za armade in vojne ure 65

Max Böhmel, Wien, IV. Margarethenstr. 27/51.

Poročnik B. od bojišča piše: Nobena na bojišču ali
straži, v kateri bi mi vaša svetilna ura rešila izborni. Vsak
strada, kder nima take ure, zlasti pa ranjenici.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearmatična, iz-
data in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11—
franko po povzetju. 1/2 klar. veleprima najfinejši
čaj K 220 oddaja A. Sapira, 490, eksport kave
in čaja Galanta. 756

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamorete zahtevati moj glavni cenik
z 4000 podčlani, ki vsebuje bogato izbrano potrebnih rabnih
in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur
zastonj in franko. 89

Prva fabrika ur HANNS KONRAD

e. in kr. dvorni Liferant, BRÜX št. 730 (Česko).

Prave nikel-žepne-ure K 4-80, 5—. V srebru
K 8-40, 9-50, niklasta budilnica K 2-80, ura-kuka
vica K 7-85, ura na pendelj K 9—
Razpošiljatev po povzetju izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Mašaga, kapljice za okrepanje krvi proti
slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K.
— Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1 20 K proti kašlju,
težki sapi itd. — Čaj in pitule za čiščenje krvi à 80 vin.
— Čaj proti gihu à 80 vin. — Balzam za gih, ude
in živce stekl. 1 K; izvisitno mazilo, ki odstrani boleč ne.
— Bleiburški žvinski prašek à 1 20 K. Prašek proti
odvejanju krvi v živalski vodi à K 1 60 — Izvirni strup
za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev
L. Herbst, apot. ka Bleiburg na Korškem. 49

Konjski mesar Josef Heller v Ptujju

kupnje konje za klati po najboljših cenh. 93

Židano štikana bluzo samo K 1'95.

Čudež industrije za štikanje.

Velefini modni štof z bogato židano štikarjijo.

Kompletno za eno bluzo samo K 1'95. 86

Krasno lepo! Zadnja novost!

Par sto tucatov teh krasno lepih, bogato z
žido štikanih štofastihi bluz v nežnih lepih
barvah, kakor belo, creme, rosa, svillo-
plavo, srednje-plavo, modno-lila, rdeče, ze-
leno, drap, temno-plavo, fraise, rujavo,
črno, sploh v vsaki eksistujoči barvi,
prevzeli smo od neke razpusčene švicarske
štikarijske tvornice in zamoremo te krasne
bluze po en-gros-prodaji velikih množin
za to smešno ceno razprodati. — Te bluze
so trikratno svote vredne. — Pri naj-
manjšem nakupu 3 kosov tudi v različnih
barvah po želji per kos K 1'95. Pri nakupu
6 kosov starejo vsi skupaj le K 11— in
se poleg tega fini jabot iz čipk ali pa
fini „Spitzenkragen“ zastonj priloži. Edina razprodaja po povzetju.

M. Swoboda, Dunaj, III | 2, Hießgasse 13—114.

Stavbensi mizarji

(Bautischler) 104

se sprejmejo. Kje, pove uprava tega lista.

Izdajatelj in odgovorni srednik: Anton Peitler.

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to
kugo skozi higijenični način žiljenja sigurno va-
rovati.

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na
največjo snažnost. Umivajmo večkrat na dan obraz
in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo ne-
kaj **Lysoform** desinfekcijskega sredstva. Glasom
poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu
tajnega svetnika prof. Loeffler uniči 2% na **Ly-**
soformova tekočina tekome ene minute
basiljne kulture **Cholere vibrio**.

Lysoform naj bode povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K — 80, 1 60,
2 80 in 4-60 v vsaki apoteki in drožeriji

Na željo pošljemo vsakomur zastonj in franko
jako zanimivo brošuro od kraj. svetnika Aladár
Kováč, direktorja rešilne družbe, z naslovom:
„Kako se varujemo pred kolero“. Večjim trdkam
pošljemo tudi več izvodov. 40

Dr. Keleti & Murányi kem. fabrika, Ujpest.

Živinski sejem

vršil se bode

v **ponedeljek 1. marca**

pri

Sv. Trojici v Slovenskih goricah.

Tržka občina.

Naznanilo.

Z ozirom na vojni čas in iz tega
izvirajočo potrebo, saditvi zelenjadi
posebno pozornost posvetiti, vršil
se bode v to svrhu na **deželni
sadje- in vinorejski šoli
v Mariboru v dneh 15.
16. in 17. marca tečaj za
poduk o saditvi, oskrbo-
vanju in uporabi zele-
njadi**, kakor tudi o ureditvi
tozadevnega vrta. Podučevalo se
bo teoretično kakor tudi praktično
od 9. do 11: ure predpoldne in od
2. 4. ure popoldne.

Tečaja udeležiti se zamore vsak-
do, t. j. možki, žene in dekleta.
Učnina (Unterrichtsgeld) se ne ter-
ja. Podučni jezik je nemški.

Zglasiti se je do 10. marca pri:

Ravnateljstvo

deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12— samo **K 6—**

15.000 parov čevalj na žnore

glasom podobne, popolnoma z dobrega usnja in moč-
nim, žebanim podplatom, ki so bili določeni za
Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo
moram v kratkem oddati in prodam vsled tega
par pod proizvajalno ceno za samo K 6—. —
Se dobijo za gospode in damein v vsaki velikosti.

Poslje po povzetju

Eksportna hiša „Perfek“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18. 88

Zlata verižica na obroke!

60 gramov težka K 140— na mes-c K 4—. Pr-
vorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14—. —
Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni uro in veri-
žico kapiti, naj piše takoj 24

R. Lechner, Goldwarenhaus, Lundenburg 661.

Mestna hranilnica v Ptujju sprejema

do preklica vsako nedeljo in
vsak praznik od 9. do 11. ure
dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.